

Azərbaycan qazının ixracı həm həcm, həm də coğrafiya baxımından artır. İndiyədək 11-i müntəzəm əsasda olmaqla, 14 ölkəni qazla təchiz etmişik. Bunlar Gürcüstan, Türkiyə, İtaliya, Bolqarıstan, Yunanıstan, Rumıniya, Macarıstan, Serbiya, Sloveniya, Xorvatiya, Şimali Makedoniya, Slovakiya, Ukrayna və Suriyadır. 8-i Avropa İttifaqının üzvü olmaqla 10 Avropa ölkəsi Azərbaycandan qaz alır. Cari ildə bu sıraya daha iki Avropa ölkəsinin qoşulacağı gözlənilir.

Prezident İlham Əliyev yerli televiziya kanallarına müsahibəsində bu məsələ üzərində də dayanıb: "Elə ölkələr var ki, onlar 2024-cü ildə bizdən qaz əldə edib, lakin sonra başqa mənbələrlə əlaqədar dayandırıb. Bu bir növ tələbata əsaslanır, onların ehtiyacı olanda biz təchizata başlayırıq, ehtiyacı olmayanda dayandırırıq. Lakin ümumilikdə Azərbaycanın boru kəməri vasitəsilə qaz nəqlinin coğrafi əhatə dairəsi 14 ölkədən ibarətdir. Bu il onlara daha iki Avropa ölkəsi əlavə olunacaq. Ümumilikdə 16 ölkə olacaq, bu, boru kəməri qazı ilə bağlı ən böyük rəqəmdir. Dünyada heç bir ölkə Azərbaycan kimi bu qədər ölkəni boru kəməri vasitəsilə qazla təchiz etmir. Ötən il bizim ixracımız artım potensialına malik olmaqla, 25 milyard kubmetrdən çox olub".

Bu sahədə keçən il Suriya yeni tərəfdaşımız oldu. Beləliklə, Azərbaycan bu ölkəyə elektrik enerjisi çatışmazlığını azaltmağa kömək etdi. Müxtəlif hesablamalara görə, Azərbaycan qazı onlara elektrik enerjisi çatışmazlığını gündə təxminən 4 saatadək azaltmaq imkanı verir. Təchizatı artırmaq variantı da nəzərdən keçirilir. Ümumiyyətlə, şaxələndirilmiş boru kəməri sistemində və etibarlı təchizatçı nüfuzuna malik olan Azərbaycanın qazı bir çox ölkə üçün enerji təhlükəsizliyində mühüm rol oynayır. Müştərilərimizin əksəriyyəti isə Avropa İttifaqının üzvləridir.

Dövlətimizin başçısı ixracın artımı üçün iki mənbə olduğunu söyləyib. Bunlardan birincisi bərpaolunan enerjidir. Belə ki, bərpaolunan enerjimiz nə qədər çox olarsa, ix-

Prezident İlham Əliyevin proqnozları növbəti dəfə də özünü doğrultdu

"Faydalı qazıntıya pragmatik, realist yanaşma əsas götürülməlidir"

rac üçün bir o qədər çox qaza qənaət edilə bilər. İkinci mənbə isə mövcud və yeni yataqlardan əlavə hasilatın əldə olunmasıdır.

Məlum olduğu kimi, Xəzərin Azərbaycan sektorundakı "Azəri-Çıraq-Günəşli" yataqlarından uzun müddətdir neft və səmt qazı çıxarılır. İndi bu yataqlar bloku dərin neft laylarının altında həm də sərbəst qaz ehtiyatları vəd edir. Hazırda bu, bir layihə şəklində işlənməkdədir və ilk qazın cari ildə əldə olunacağı gözlənilir.

"Şahdəniz Kompressiya" layihəsi çərçivəsində bu yataqdan da əlavə qaz alınacaq. Buradan hasilatın cari ildə başlanması nəzərdə tutulur.

Digər perspektivli yataqlar da var. Məsələn, "Babək" böyük ümidlər verən yataqdır və bir sıra şirkətlər onun işlənmə-

sində investor olmaq istəyirlər. "Abşeron"nun isə birinci mərhələsi üzrə hasilat həyata keçirilir və yerli istehlaka yönəldilir. Növbəti mərhələdə "Abşeron" üçqat artıq qaz verə bilər ki, bu da ixracın artmasına dəstək olar.

Prezident İlham Əliyev sözügedən müsahibədə Azərbaycan qazının mavi yanacağı artıq idxal edən və həcmi artırmaq istəyən, eləcə də hələ bundan sonra alacaq ölkələrə lazım olduğunu diqqətə çatdırmışdır.

Belə bir şəraitdə istər-istəməz ötən illərdə bəzi ölkələrin "faydalı qazıntı allergiyası" yada düşür. Təsədüfi deyil ki, dövlətimizin başçısı müsahibəsində bu mövzuya da toxunmuşdur: "Biz bunu bir neçə il öncə müşahidə etdik, o vaxt hamı faydalı qazıntıya zidd mövqedən çıxış edirdi, hər kəs bərpaolunan enerji haqqında danışdı. Prezident Tramp və onun administrasiyası bu yanaşmanı dəyişdi. Bildiyiniz kimi, o, bərpaolunan enerjiyə qəti şəkildə qarşıdır və faydalı qazıntının tərəfdarıdır. Birləşmiş Ştatlar isə birmənalı olaraq dünyanın aparıcı ölkəsidir və orada baş verən hadisələr müxtəlif istiqamətlərə təkan verir. Bilirəm ki, Avropanın bəzi maliyyə təsisatları əvvəlcə tam qadağan edilən faydalı qazıntılara aid siyasətinə yenidən baxmağa başlayıblar. İndi isə onlar faydalı qazıntı layihələrinin maliyyələşdirilməsini nəzərdən keçirməyə başlayıblar. Aparıcı enerji şirkətləri sadəcə, əsas tendensiyaya uyğun gedirdi və bəziləri hətta adlarından "neft" sözünü çıxarırdı.

İndi isə onlar yenidən faydalı qazıntıya qayıdırlar". Azərbaycan Prezidenti bu məsələyə də həmişə uzaqgörənliklə yanaşmışdır. COP29 ərəfəsində - 2024-cü il aprel 26-da Almaniyanın paytaxtı Berlində keçirilən "15-ci Pətersberq İqlim Dialoqu"nın Yüksək Səviyyəli Seqmentində çıxış edərkən dövlətimizin başçısının dediyi sözləri xatırlamaq da yerinə düşür: "Azərbaycan faydalı qazıntı ilə zəngin olan ölkə kimi OPEC+ platformasının üzvüdür. Hesab edirəm ki, bu həmçinin əlavə üstünlükdür, çünki təbii sərvətləri, xüsusən də neft və qazı zəngin olan ölkə iqlim dəyişmələri məsələlərinin həllində ön cərgədə olmalıdır. Beləliklə, həmin müxtəlif rollar, fikrimcə, yaxşı həmrəylik ruhunu yaradacaq və bizə məqsədlərimizə nail olmağa

İndi isə onlar yenidən faydalı qazıntıya qayıdırlar".

Azərbaycan Prezidenti bu məsələyə də həmişə uzaqgörənliklə yanaşmışdır. COP29 ərəfəsində - 2024-cü il aprel 26-da Almaniyanın paytaxtı Berlində keçirilən "15-ci Pətersberq İqlim Dialoqu"nın Yüksək Səviyyəli Seqmentində çıxış edərkən dövlətimizin başçısının dediyi sözləri xatırlamaq da yerinə düşür: "Azərbaycan faydalı qazıntı ilə zəngin olan ölkə kimi OPEC+ platformasının üzvüdür. Hesab edirəm ki, bu həmçinin əlavə üstünlükdür, çünki təbii sərvətləri, xüsusən də neft və qazı zəngin olan ölkə iqlim dəyişmələri məsələlərinin həllində ön cərgədə olmalıdır. Beləliklə, həmin müxtəlif rollar, fikrimcə, yaxşı həmrəylik ruhunu yaradacaq və bizə məqsədlərimizə nail olmağa